

Na osnovu člana 35. stav 1. tačka 1.1 i člana 25. stav 1. tačka 1.2, Zakona o Centralnoj banci Republike Kosovo (Službeni list Republike Kosovo, br. 77/16 avgust 2010.), Odbor Centralne banke Republike Kosovo, na sastanku održanom 28. februara 2023. godine, usvojio je:

PRAVILNIK O IZVEŠTAVANJU STATISTIKA PLATNIH INSTRUMENATA

Član 1.

Cilj

Centralna banka Republike Kosovo za postizanje svojih ciljeva, sastavlja i objavljuje Statistike platnih instrumenata. Pravilnik o izveštavanju statistika platnih instrumenata (u daljem tekstu - Pravilnik) utvrđuje statistike koje treba izveštavati, izvjestioce i statističke obaveze izvestilaca, period izveštavanja, načine izveštavanja, poverljivost, uputstva za izradu izveštaja, kao i minimalne standarde koji se primenjuju za izveštavanje.

Član 2.

Izvestioci

1. Komercijalne banke periodično izveštavaju CBK-u određene statističke izveštaje. U skladu sa članom 25. stav 1. tačka 1.2. Zakona o Centralnoj banci Republike Kosovo, izveštaj podnose sve komercijalne banke na Kosovu.
2. CBK u određenim slučajevima, može zahtevati od komercijalnih banaka dodatne statističke izveštaje zasnovane na unapred utvrđenom uzorku i obrascu. CBK pismeno obaveštava i, ako je potrebno, kontaktira subjekte koji su uključeni u uzorku, o načinu na koji treba da bude izveštavanje.

Član 3.

Statističke obaveze izvestilaca

1. Izvestioci su obavezni da dostave informacije koje zahteva CBK, u cilju sastavljanja Statistika platnih instrumenata na nivou Kosova. Tražene statističke informacije treba da budu gotove za CBK na obrascima koje je odredila CBK. CBK u principu određuje individualne subjekte kao izveštajne jedinice.

2. Prema svim izveštajima, koji ne ispunjavaju statističke zahteve predviđene ovim pravilnikom, Izvršni odbor Centralne banke Republike Kosovo će delovati u skladu sa važećim zakonodavstvom.

Član 4.

Period izveštavanja

1. Statistički izveštaji treba da budu dostavljeni CBK-u u redovnim periodima, prema sledećim rokovima:

Izveštaji

Rok za izveštavanje

• Dnevni izveštaji	t+1	(1 dan posle referentnog perioda)
• Mesečni izveštaji o obaveznoj rezervi	t+5	(5 dana posle referentnog perioda)
• Mesečni izveštaji o platnim instrumentima	t+15	(15 dana posle referentnog perioda)
2. Ukoliko konačne statistike nisu raspoložive u okviru ovih rokova, privremene podatke treba dostaviti CBK-u, u roku koji je naveden u ovom Pravilniku. Bilo koju reviziju statistika od strane izvestilaca treba ponovo izvestiti u CBK-u, u trenutku kada se to identifikuje.

Član 5.

Izveštaji

1. Komercijalne banke izveštavaju na redovnim periodičnim osnovama i u skladu sa rokovima kao što je navedeno u članu 4. ovog Pravilnika. CBK kroz Anekse, koji su sastavni deo ovog pravilnika, utvrđuje na detaljan način izveštaje koji se dostavljaju CBK-u. Uputstva za izveštavanje sadrže detaljne obrasce za izveštavanje i instrukcije o popunjavanju ovih obrazaca.
2. Izveštaji koji se podnose CBK-u su:
- 2.1. Dnevni izveštaj o gotovom novcu u blagajni komercijalnih banaka (50%) za praćenje obavezne rezerve, koju komercijalne banke treba da direktno izveštavaju u sistemu MPS (Međubankarski platni sistem);
 - 2.2. Mesečni izveštaj depozita banaka za praćenje obavezne rezerve, koju komercijalne banke treba da direktno izveštavaju u sistemu MPS (Međubankarski platni sistem);
 - 2.3. Mesečni izveštaji o statistikama platnih instrumenata su prikazani kroz sledeće tabele:
 - 2.3.1. Tabela 1. Statistika o broju računa klijenata;
 - 2.3.2. Tabela 2. Bankarske kartice;
 - 2.3.3. Tabela 3. Terminali za plaćanje karticama;
 - 2.3.4. Tabela 4. Plaćanja prema instrumentima;
 - 2.3.5. Tabela 5. Transakcije prema vrsti terminala;
 - 2.3.6. Tabela 6. Terminali po opštinama;

2.3.7. Tabela 7. Aktivna vrednost elektronskog novca;

2.3.8. Tabela 8. Izveštaj o pokušajima/zloupotrebama preko kartica i transfera.

Član 6.

Poverljivost

U skladu sa važećim zakonodavstvom, CBK poštuje poverljivost u vezi sa individualnim podacima koje šalju izvestioci, i te podatke upotrebljava samo za statističke svrhe, kao što je definisano u ovom pravilniku.

Član 7.

Provera i obavezno prikupljanje informacija

CBK će ostvariti pravo da proverava ili obavezno prikuplja informaciju koju su banke dužne da osiguraju u skladu sa ovim pravilnikom. Posebno, CBK će ostvariti ovo pravo kada jedna banka koja izveštava ne ispunjava minimalne standarde izveštavanja (slanje, tačnost i usaglašenost sa konceptima navedenim u Aneksu 3).

Član 8.

Kvalitet izveštavanih informacija

U cilju kontinuiranog povećanja kvaliteta izveštavanih statistika, CBK vrši praćenje i procenjivanje kvaliteta dostavljenih podatak u CBK-u i preduzima sve mere, koje smatra opravdanim i potrebnim kako bi se osigurala da je kvalitet podataka zasnovan na utvrđenim statističkim standardima.

Član 9

Ukidanje

Stupanjem na snagu ovog pravilnika, ukida se Pravilnik o izveštavanju statistika platnih instrumenata, koji je Odbor Centralne banke Republike Kosovo usvojio 31. avgusta 2017.

Član 10.

Aneks

1. Sastavni deo ovog Pravilnika su sledeći aneksi:

1.1. Aneks 1 – Opisivanje tabela i uputstva za njihovo popunjavanje (obraci tabela koje je pripremila CBK objavljuju se na internet stranici CBK-a);

1.2. Aneks 2 – Definicija stavki tabela;

1.3. Aneks 3 – Minimalni standardi koji se primenjuju za izveštavanje.

Član 11.
Stupanje na snagu

Ovaj pravilnik stupa na snagu petnaest (15) dana od dana njegovog usvajanja.

Bashkim Nurboja
Predsednik Odbora Centralne banke Republike Kosovo

ANEKS 1 – OBRASCI TABELA, NJIHOVO OPISIVANJE I UPUTSTVA ZA POPUNJAVANJE

Obrasci tabela biće objavljeni na zvaničnoj internet stranici CBK-a. Izveštavanje sadrži ukupno osam (8) obrazaca tabela kao u nastavku:

Tabela 1. Statistika o broju računa klijenata

Ova tabela predstavlja ukupan broj računa klijenata koji se mogu koristiti za svrhe plaćanja, broj klijenata banke koja izveštava, broj depozita, broj aktivnih korisnika preko interneta (e- banking), kao i broj računa elektronskog novca.

Tabela 2. Bankarske kartice

Ova tabela prikazuje ukupan broj izdatih kartica od strane banke koja izveštava a koje su važeće u periodu izveštavanja.

Tabela 3. Terminali za plaćanje karticama

U ovoj tabeli je prikazan ukupan broj terminala koji su u vlasništvu i/ili instalirani od banke koja izveštava do kraja izveštajnog perioda. To uključuje: Bankomate (ATM), terminale na prodajnom mestu (POS) i terminale za korišćenje elektronskog novca. Takođe, u ovoj tabeli je prikazan ukupan broj trgovaca u zemlji koje su banke opremile terminalima na prodajnim mestima.

Tabela 4. Plaćanja prema instrumentima

Ova tabela se sastoji od 11 (jedanaest) kategorija, gde je prikazan broj i vrednost plaćanja prema instrumentu koji je korišćen za izvršenje plaćanja, u zemlji ili inostranstvu. Izveštavanje se obavlja podeljeno prema valutama: u EUR, USD, CHF i drugim valutama. Takođe, ova tabela obuhvata i podelu na račune za pojedince i na poslovne račune (gde je potrebno).

Tabela 5. Transakcije prema vrsti terminala

Ova tabela obuhvata izveštavanje transakcija u broju i vrednosti sa karticama u terminalima.

Tabela 6. Terminali po opštinama

Ova tabela prikazuje sve terminale kao što su bankomati/ATM i na prodajnim mestima/POS koji su raspodeljeni širom opština na Kosovu.

Tabela 7. Aktivna vrednost elektronskog novca

Ova tabela prikazuje aktivnu vrednost elektronskog novca izdat od strane banaka i pohranjen u karticama, ličnim računarima, serverima ili mobilnim telefonima.

Tabela 8. Izveštaj o zloupotrebama

Ova tabela obuhvata izveštavanje o broju i vrednosti slučajeva zloupotreba transakcija preko kartica i transfera.

Uputstva za popunjavanje tabela za izveštavanje

Tabela 1. Statistika o broju računa klijenata

Računi klijenata se izveštavaju odvojeno u zavisnosti od prebivališta klijenata (rezidentni i nerezidenti), kao i u zavisnosti od vrste računa (individualni ili poslovni). Takođe, treba izveštavati i račune u kojima klijenti imaju pristup putem interneta (e-banking), računi povezani sa ovlašćenjem direktnog zaduženja, kao i računi povezani sa periodičnim naložima.

U ovoj tabeli se takođe izveštavaju računi klijenata u funkciji korišćenja elektronskog novca.

Svi računi (tekući računi, štedni računi, depoziti klijenata/oročeni računi, kao i računi u funkciji elektronskog novca) se izveštavaju odvojeno po valuti računa u EUR, USD, CHF ili drugim valutama.

Takođe, u ovoj tabeli se izveštava i broj aktivnih korisnika usluge putem interneta (e-banking) koji su tokom izveštajnog meseca imali barem jedan pristup usluzi pristup putem interneta (e-banking) preko računara ili preko aplikacije na mobilnom telefonu. Izveštavanje se obavlja za status kategorija u poslednjem danu referentnog perioda.

Tabela 2. Bankarske kartice

Izveštavaju se sve kartice koje su u opticaju, bez obzira na to kada su izdate ili da li su korišćene. Kartice kojima je istekao rok, zatvorene ili one koje nisu dostavljene klijentima se ne izveštavaju.

Kartice izdate od samih trgovaca se ne izveštavaju, osim ako su izdate u saradnji sa nekom bankom.

Kartica sa funkcijom gotovog novca (cash) uključuje kartice koje omogućavaju imaoću podizanje gotovog novca sa jednog bankomata (ATM) i/ili deponovanje novca u bankomatu (ATM).

Kartica sa funkcijom plaćanja uključuje karticu koja ima najmanje jednu od sledećih funkcija: (a) funkciju debitne kartice, (b) funkciju kartice sa odloženom naplatom, (c) funkciju kreditne kartice, (d) funkciju debitne kartice i/ili kartice sa odloženom naplatom, i (e) kartica sa funkcijom kreditne kartice i/ili kartice sa odloženom naplatom. Kartica takođe može imati i druge funkcije, kao što su funkcija elektronskog novca, ali kartice koje imaju samo funkciju elektronskog novca ne izveštavaju se u ovoj kategoriji, već izveštavaju se u kategoriji kartica sa funkcijom elektronskog novca.

Ukoliko jedna "kartica sa funkcijom plaćanja" pruža nekoliko opcija, ona se računa u svakoj primenljivoj potkategoriji. Iz tog razloga ukupan broj kartica sa funkcijom plaćanja, može biti manji od zbira potkategorija. Kako bi se izbeglo dvostruko obračunavanje, potkategorije ne treba sabirati.

"Kartica sa funkcijom elektronskog novca" može biti "kartica u kojoj se elektronski novac može direktno pohraniti" ili "kartica koja daje pristup elektronskom novcu koji se pohranjuje na računu elektronskog novca". Stoga, ukupan broj kartica sa funkcijom elektronskog novca je zbir dve potkategorije.

Ukupan broj kartica se prikazuje u "ukupan broj kartica (bez obzira na broj funkcija kartice)". Ovaj pokazatelj ne mora nužno da bude ukupan broj "kartica sa funkcijom gotovine", "kartica sa funkcijom plaćanja" i "kartica sa funkcijom elektronskog novca", zato što je moguće da ove kategorije nisu međusobno isključive.

Rubrika "kartice sa kombinovanom funkcijom debitne kartice, gotovinske i kartice elektronskog novca" odnosi se na kartice koje su izdate od strane jedne banke, koja ima kombinovanu funkciju debitne kartice, gotovinske i kartice elektronskog novca. Pored toga, one se izveštavaju u svakoj potkategoriji:

- a) "kartica sa funkcijom gotovinske kartice"
- b) "kartica sa funkcijom debitne kartice"
- c) "kartica sa funkcijom elektronskog novca"

Podaci o karticama takođe treba da budu podeljeni prema operatorima kartica izdatih od strane banke koja izveštava, prema sledećim kategorijama: lokalne kartice (izdate od same banke bez posredovanja međunarodnog operatora karticama), Visa, MasterCard, ili ostale (drugi operatori se navode od same banke koja izveštava).

U tabeli 2, takođe se izveštava broj imalaca kartica prema starosnim grupama i polu određenim u tabeli.

Tabela 3. Terminali za plaćanje karticama

(I) Bankomati (ATM-i) - ukoliko jedan bankomat pruža različite funkcije, on se izveštava u svakoj od potkategorija prema funkcijama koje pruža. Dok u ukupnom broju bankomata, svaki bankomat se izveštava samo jednom, bez obzira na funkcije koje obavlja.

(II) Terminali na prodajnom mestu (POS) – ovde se izveštava ukupan broj terminala na prodajnom mestu (POS-ova)/terminal za elektronski prenos sredstava na prodajnom mestu (EFTPOS) u vlasništvu i/ili instalirano od strane banke koja izveštava, a koje omogućavaju korišćenje kartica sa funkcijom plaćanja pri prodajnom mestu, u cilju obavljanja elektronskih plaćanja. Od ukupnog broja terminala na prodajnom mestu (POS-ova), odvojeno se izveštavaju sledeći terminali:

1. Terminali sa funkcijom podizanja gotovine;
2. Terminali za elektronski prenos sredstava na prodajnom mestu (EFTPOS);
3. Virtualni terminali; i
4. Terminali za korišćenje elektronskog novca.

(III) Virtualni terminali – ovde se izveštava ukupan broj virtualnih prodajnih mesta (virtual POS) – što omogućava obavljanje transakcija putem interneta, preko kartica za plaćanje koje rade u realnom vremenu;

(IV) Terminali za korišćenje elektronskog novca – izveštava se ukupan broj terminala koji omogućavaju korišćenje elektronskog novca. Ovi terminali su podeljeni na:

1. Terminal za njihovo punjenje i pražnjenje.
2. Terminali za izvršenje plaćanja elektronskim novcem.

Tabela 4. Plaćanja prema instrumentima

(I) U prvoj kategoriji se izveštavaju kreditni transferi, koje je inicirao klijent pri banci koja izveštava, podeljeni prema načinu na koji klijent šalje instrukcije, u papirnom ili elektronskom obliku. Obzirom

da su kategorije međusobno isključive, ukupan broj kreditnog transfera je zbir potkategorija. Isti princip se primenjuje i kod ukupne vrednosti kreditnog transfera.

(II) U ovoj kategoriji se izveštavaju plaćanja koje vrši klijent putem kartice izdate od strane banke koja izveštava. Plaćanja sa ovim karticama se vrše na svim terminalima (POS prodajnim mestima) ili putem drugih kanala koje pruža banka (u zemlji ili inostranstvu), kao na primer plaćanja karticama putem interneta.

Podizanje i deponovanje na bankomatima/ATM, transferi putem bankomata (ATM-a), kao i podizanje gotovine sa prodajnih mesta (POS-a) nisu uključene u ove kategorije.

Podele transakcija treba da budu izveštavane na sledeći način:

- a) Plaćanja karticama sa funkcijom debitne kartice;
- b) Plaćanja karticama sa funkcijom kartice sa odloženom naplatom;
- c) Plaćanja karticama sa funkcijom kreditne kartice;
- d) Plaćanja karticama sa funkcijom debitne kartice ili kartice sa odloženom naplatom; i
- e) Plaćanja karticama sa funkcijom kreditne kartice ili kartice sa odloženom naplatom.

Potkategorije "plaćanja karticama sa funkcijom debitne kartice ili kartice sa odloženom naplatom" i "plaćanja karticama sa funkcijom kreditne kartice ili kartice sa odloženom naplatom" izveštavaju se samo u slučajevima kada se specifična funkcija kartice ne može identifikovati.

Svaka transakcija se stavlja samo u jednoj potkategoriji. Poštu su potkategorije međusobno isključive, ukupan broj transakcija karticama je zbir potkategorija. Isti princip se primenjuje za ukupnu vrednost transakcija sa karticama.

Transakcije plaćanja karticama takođe su podeljene u „inicirane u fizičkom terminalu za prenos elektronskih sredstava na prodajnom mestu (EFTPOS)“ i „daljinski inicirane“.

Plaćanje karticama izdatih od strane banke koja izveštava, koje imaju samo funkciju elektronskog novca, ne treba obuhvatiti u ovoj kategoriji.

(III) U ovoj kategoriji se izveštava jednokratno i periodično direktno zaduženje. U slučajevima periodično direktnih zaduživanja, svako pojedinačno plaćanje se računa kao transakcija. Direktno zaduženje se izveštava od strane banke korisnika.

(IV) U ovoj kategoriji se izveštavaju plaćanja elektronskim novcem, inicirana od strane imaooca elektronskog novca (nalogodavca) za korisnika. Ova plaćanja se izveštavaju kao dve potkategorije: (1) plaćanje elektronskim novcem sa karticama u kojima se elektronski novac može pohraniti direktno i (2) plaćanje putem računa elektronskog novca.

(V) Čekovi – Plaćanje čekovima se izveštava od strane banke, gde je korisnik prijavio ček za refundiranje novca sa ovog čeka. U ovoj kategoriji se izveštavaju sve vrste čekova.

(VI) Plaćanje ostalim instrumentima – U ovoj kategoriji se izveštavaju plaćanja klijenata ostalim instrumentima, koja nisu obuhvaćena u nijednu od gore navedenih tačaka.

(VII) U ovoj kategoriji se izveštavaju dolazni međunarodni transferi, koje banka koja izveštava obrađuje za svoje klijente.

(VIII) U ovoj kategoriji se izveštavaju izlazni međunarodni transferi, koje banka koja izveštava obrađuje za svoje klijente.

(IX) Transakcije preko interneta (E-banking) – U ovoj kategoriji se izveštava broj i vrednost transakcija putem usluge interneta pokrenutih preko računara ili preko aplikacije na mobilnom telefonu. Treba obuhvatati transfere u zemlji i inostranstvu podeljene u individualnim i poslovnim potkategorijama.

(X) Transakcije preko virtualnih prodajnih mesta (E-commerce) na Kosovu – U ovoj kategoriji se izveštavaju broj i vrednost transakcija ostvarenih karticama klijenata banke koja izveštava na internet stranicama kompanija sa sedištem na Kosovu preko virtualnih prodajnih mesta (E-commerce) koji obezbeđuje banka koja izveštava.

(XI) Transakcije digitalnog novčanika (Digital wallet) – Ovde se izveštavaju broj i vrednost transakcija ostvarenih karticama klijenata banke koja izveštava preko usluge koju pruža banka preko telefonske aplikacije poznate kao digitalni novčanik u kojoj se registruju kartice.

Tabela 5. Transakcije prema vrsti terminala

Vrste transakcija koje se izveštavaju u ovoj tabeli, su sledeće:

- a) Transakcije na terminalima instaliranim od strane banke koja izveštava, sa karticama izdatim od strane banke koja izveštava;
- b) Transakcije na terminalima instaliranim od strane banke koja izveštava, sa karticama izdatih od strane banaka u inostranstvu;
- c) Transakcije na terminalima instaliranim od strane banaka u inostranstvu, sa karticama izdatih od strane banke koja izveštava; i
- d) Transakcije na terminalima instaliranim u zemlji od strane drugih banaka, sa karticama izdatih od strane banke koja izveštava.

U svakoj gore pomenutoj kategoriji, transakcije se izveštavaju odvojeno, kao u nastavku:

1. Bankomat/ATM podizanje gotovine;
2. Bankomat/ATM deponovanje;
3. Kreditni transferi putem bankomata/ATM-a;
4. Podizanje gotovine na terminalima prodajnih mesta/POS;
5. Plaćanje karticama na terminalima prodajnih mesta/POS;
6. Transakcije za punjenje, dopunjavanje ili podizanje preostalog dela vrednosti elektronskog novca; i
7. Plaćanje karticama sa funkcijom elektronskog novca.

Tabela 6. Terminali po opštinama

U ovoj tabeli se izveštavaju bankomat/ATM terminali i prodajna mesta/POS raspoređena po svim opštinama na Kosovu, prema potkategorijama određenim u ovom obrascu.

Tabela 7. Aktivna vrednost elektronskog novca

Aktivna vrednost elektronskog novca se deli na:

1. Aktivne vrednosti zasnovane na karticama (Card-based), gde se izveštava aktivna vrednost elektronskog novca pohranjena u karticama.
2. Aktivna vrednost elektronskog novca zasnovana na računaru (Computer – based), gde se obuhvataju:
 - a) Vrednost zasnovana na softverskoj formi (Software based): izveštava se aktivna vrednost elektronskog novca pohranjena u proizvodima koji se zasnivaju na programima instaliranim na ličnom računaru i koji omogućavaju transfer elektronskih vrednosti putem telekomunikacionih mreža kao na primer internet.
 - b) Vrednost zasnovana na mreži (Network based): izveštava se aktivna vrednost elektronskog novca, sa proizvodima koji pohranjuju monetarnu vrednost u jednom centralnom serveru. Ova monetarna vrednost se koristi za internet kupovinu.
 - c) Vrednost zasnovana na mobilnom telefonu (mobile based): izveštava se aktivna vrednost elektronskog novca gde se monetarna vrednost novca pohranjuje na mobilnom telefonu.

Tabela 8. Izveštaj o zloupotrebama

U ovoj tabeli se izveštavaju slučajevi zloupotreba preko kartica kada je jedna transakcija uspešna.

Takođe, u ovoj tabeli se izveštavaju i slučajevi zloupotreba preko transfera, podeljeni u nacionalne i međunarodne transfere.

ANEKS 2 – OPIS DEFINICIJA KORIŠĆENIH U TABELAMA ZA IZVEŠTAVANJE

Bankomat/ATM (automatic teller machine) – je elektromehanički uređaj koji omogućava ovlašćenom korisniku da koristeći fizičke čitljive kartice od strane uređaja/mašinerije, podigne novac sa njegovog računa ili/i pristupa uslugama, omogućavanjem npr. proveravanja stanja na računu, transfer ili deponovanje sredstava. Uređaj koji omogućava samo kontrolisanje stanja na računu, ne računa se kao bankomat/ATM.

Bankarski račun – označava svaki otvoreni račun u banci na osnovu jednog ugovora sklopljenog između klijenta i banke, a koji se koristi za izvršenje platnih transakcija.

Aktivna vrednost elektronskog novca – označava vrednost elektronskog novca na kraju izveštajnog perioda, održan od drugih subjekata izuzev izdavaoca.

Deponovanje na bankomatu – označava deponovanje gotovine u jednom bankomatu koristeći kartice sa funkcijom gotovog novca. Obuhvata sve transakcije u kojima se gotovina deponuje u jednom terminalu, bez ručne intervencije, a platilac se identifikuje putem kartice za plaćanje.

Podizanje gotovine na bankomatu – označava podizanje gotovine realizovano u jednom bankomatu koristeći karticu sa funkcijom gotovine.

Bankomat sa funkcijom podizanja novca – označava bankomat koji omogućava ovlašćenim korisnicima da podignu gotovinu sa svojih računa koristeći karticu sa funkcijom gotovine.

Bankomat sa funkcijom deponovanja novca – označava bankomat koji omogućava ovlašćenim korisnicima da deponuju gotovinu koristeći karticu sa funkcijom gotovine.

Bankomat sa funkcijom kreditnog transfera – označava bankomat koji omogućava ovlašćenim korisnicima da obave kreditne transfere koristeći platnu karticu.

Kartica – označava platni instrument koji se koristi od strane njenog imaoa radi obavljanja transakcija, kao i za podizanje gotovine.

Klijent – označava fizičko ili pravno lice koji upotrebljava platne instrumente ili usluge plaćanja pružanih od strane platne institucije.

Plaćanje karticom – označava platnu transakciju koja je obavljena karticom sa funkcijom debitne kartice, kreditne kartice ili kartice sa odloženom naplatom, u jednom terminalu ili putem drugih kanala.

Inicirano plaćanje karticom na fizičkom terminalu za elektronski transfer sredstava na prodajnom mestu (fizički EFTPOS) – označava plaćanje karticama kroz elektronski transfer sredstava na terminalu prodajnog mesta za elektronski transfer sredstava na prodajnom mestu. Ovde se ne izveštavaju platne transakcije sa elektronskim novcem.

Plaćanje karticama izdatim od banaka u zemlji – označava platne transakcije koje su izvršene karticama sa funkcijom debitnih kartica, kreditnih kartica ili kartica sa odloženom naplatom, kroz jedan terminal ili kroz druge kanale. Sve platne transakcije koje su inicirane karticom treba da obuhvataju, tj:

a) sve transakcije u kojima primalac ili izdavalac kartice nisu isti subjekti; i b) sve transakcije u kojima primalac ili izdavalac kartice su isti subjekti.

Plaćanje karticama izdatim od banaka u zemlji, inicirano daljinski – označava platne transakcije sa krticama iniciranim elektronskim putem, ali koje nisu inicirane od strane jednog terminala na prodajnom mestu/fizičkog POS. Ovde se izveštavaju plaćanja karticama za kupovane proizvode i usluge putem interneta.

Kartica sa funkcijom gotovine – označava karticu koja omogućava imaoocu podizanje gotovine sa jednog bankomata i/ili deponovanje novca na bankomatu.

Kartica sa kombinovanom funkcijom gotovog novca, debitne kartice i elektronskog novca – označava karticu izdatu od strane jedne banke, koja ima kombinovane funkcije gotovog novca, debitne kartice i elektronskog novca.

Kartica sa funkcijom kreditne kartice ili kartice sa odloženom naplatom – ova kategorija se izveštava samo ukoliko se podaci ne mogu podeliti na "kartice sa funkcijom kreditnih kartica" i "kartice sa funkcijom kartica sa odloženom naplatom".

Kartica sa funkcijom kreditne kartice – označava karticu koja omogućava imaoocu da obavi kupovinu i u nekim slučajevima takođe podigne gotovinu do unapred određenog limita. Dozvoljeni kredit se može brisati u celosti na kraju određenog perioda, ili se može brisati delimično, sa bilansom uzetim kao dodatni kredit na koji se obično plaća kamata. Prepoznatljiva karakteristika jedne kreditne kartice u poređenju sa karticama sa funkcijom debitne kartice ili sa odloženom otplatom je ugovorni sporazum koji daje imaoocu kartice kreditnu liniju za izdvojeni kredit.

Kartica sa funkcijom debitne kartice ili kartice sa odloženom naplatom – ova kategorija se izveštava samo ukoliko se podaci ne mogu podeliti na "kartica sa funkcijom debitne kartice" i "kartica sa funkcijom kartice sa odloženom naplatom".

Kartica sa funkcijom debitne kartice – označava karticu koja omogućava imaoocu da sa računa realizuje kupovinu direktno i odmah. Kartica sa funkcijom debitne kartice može biti povezana sa računom koji pruža mogućnost za prekoračenje kao dodatna karakteristika. Broj kartica sa funkcijom debitne kartice se odnosi na ukupan broj kartica u opticaju a ne na broj računa na koji su kartice povezane. Prepoznatljiva karakteristika jedne kartice sa funkcijom debitne kartice u poređenju sa karticom sa kreditnom funkcijom ili kartice sa odloženom naplatom je ugovorni sporazum za realizovanje direktnih plaćanja u fondovima na tekućem računu nosioca kartice.

Kartica sa funkcijom odložene naplate – označava karticu koja omogućava imaoocu da se kupovina naplaćuje na račun izdavaoca kartice, do dozvoljenog limita. Bilans se na ovom računu briše u potpunosti na kraju unapred određenog perioda. Prepoznatljiva karakteristika kartice sa funkcijom kartice sa odloženom naplatom u poređenju sa karticom sa funkcijom kreditne ili debitne kartice je ugovorni sporazum koji dozvoljava kreditnu liniju, ali uz obavezu izmirenja duga prikazanog na kraju prethodno određenog perioda. Ove vrste kartica se obično nazivaju kao kartice za plaćanje (charge cards).

Kartica sa funkcijom plaćanja – označava karticu koja ima najmanje jednu od sledećih funkcija: funkciju debitne kartice, funkciju kartice sa odloženom naplatom ili kreditnu funkciju. Kartica takođe može imati i druge funkcije, kao što je funkcija elektronskog novca.

Kartica sa funkcijom elektronskog novca – označava karticu koja omogućava transakcije elektronskim novcem. Obuhvaćene su kartice u kojima elektronski novac može biti direktno pohranjen i kartice koje daju pristup elektronskom novcu koji je pohranjen na računu elektronskog novca.

Podizanje gotovine na prodajnim mestima/POS terminalima – označava transakcije putem kojih imalac kartice prihvata gotovinu u na jednom terminalu prodajnog mesta u kombinaciji sa platnom transakcijom za robu i usluge. Ako nije moguće izdvojiti podatke za avans na terminalima prodajnih mesta, ovi podaci se izveštavaju u “plaćanje karticama na prodajnim mestima“.

Ček – označava pisani nalog od jedne stranke, tj. izdavalac čeka, za nekog drugog, tj. primalac čeka, što je obično banka, zahtevajući od primaoca da plati određeni iznos prema zahtevu izdavaoca, ili kod treće stranke određene od strane izdavaoca.

Kreditni transfer – označava uslugu plaćanja koja omogućava platiocu da daje instrukcije instituciji u kojoj ima račun da prenosi sredstva korisniku. To je platni nalog koji je izvršen u cilju stavljanja sredstava na raspolaganje korisniku, gde su obuhvaćeni i kreditni transferi na bankomatu sa kreditnom funkcijom.

Kreditni transfer iniciran u papirnatom obliku – označava kreditne transfere koje nalogodavac podnosi u papirnatom obliku.

Kreditni transfer iniciran na elektronski način – označava svaki kreditni transfer koji platilac pošalje bez upotrebe papirnatih obrazaca, znači elektronski. Ova kategorija obuhvata periodične naloge prvenstveno podnete u papirnom obrascu, ali izvršene kasnije u elektronskom obliku i takođe kreditni transfer iniciran na jednom bankomatu sa funkcijom kreditnog transfera.

Usluge preko interneta (E-banking) – označava uslugu koja omogućava imaoocu da realizuje platne transakcije, uključujući platne naloge, sa daljine korišćenjem interneta.

Usluge preko mobilnog telefona (Mobile Banking) – označava uslugu koja omogućava imaoocu da koristi mobilni telefon kako bi realizovao platne transakcije, uključujući mogućnost davanja platnih naloga sa jednog platnog računa.

Virtualna prodajna mesta/POS Virtual (E-commerce) – označava uslugu koja omogućava prodaju ili kupovinu robe ili usluga putem elektronskih transakcija izvršenih preko internet stranica ili drugih mreža kojima posreduje računar.

Digitalni novčanik (digital wallet) – označava uslugu preko interneta čiji se pristup ostvaruje putem uređaja koji omogućava krajnjem korisniku da pristupi i upravlja sredstvima na bezbedan način.

Trgovac – označava fizičko ili pravno lice, koje na osnovu sklopljenog ugovora sa primaocem, prima plaćanja sa instrumentom elektronskih plaćanja (IEP) kroz korišćenje uređaja na prodajnom mestu/terminalu prodajnog mesta za elektronski prenos sredstava/virtualno prodajno mesto (POS/EFTPOS/virtual POS).

Međunarodna plaćanja – označava platnu transakciju iniciranu od strane nalogodavca ili korisnika, gde se banka nalogodavca i korisnika nalazi u različitim državama.

Terminali prodajnih mesta za elektronski prenos sredstava (EFTPOS) – označava terminale koji dobijaju informacije o plaćanju elektronskim sredstvima i koji su smišljeni da pošalju tu informaciju bilo online, na zahtev u realnom vremenu za odobrenje, ili offline.

Elektronski novac – označava elektronski ili magnetno pohranjenu novčanu vrednost koja čini novčano potraživanje prema izdavaocu tog novca, a izdata je nakon prijema novčanih sredstava radi izvršavanja platnih transakcija i prihvata je fizičko i/ili pravno lice koje nije izdavalac elektronskog novca.

Računi elektronskog novca – su računi u kojima se čuva elektronski novac. Bilans na računu može se koristiti od strane imaooca računa za izvršenje plaćanja i za transfer sredstava između računa. Kartice u kojima se elektronski novac može direktno staviti, ne izveštavaju se u ovoj kategoriji.

Terminali za korišćenje elektronskog novca – označava terminale koji omogućavaju imaoocu elektronskog novca u kartici sa funkcijom elektronskog novca da transferiše iznose elektronskog novca sa njegovog računa na račun korisnika.

Terminali za punjenje ili pražnjenje elektronskog novca – označava terminale koji omogućavaju transfer elektronskih iznosa od jednog izdavaoca elektronskog novca kod imaooca kartice sa funkcijom elektronskog novca i obrnuto, tj. punjenje i pražnjenje kartice.

Punjenje i pražnjenje kartica sa funkcijom elektronskog novca – označava transakcije koje omogućavaju transfer vrednosti elektronskog novca od izdavaoca elektronskog novca u kartici sa funkcijom elektronskog novca i obrnuto. Ovde su obuhvaćene transakcije punjenja i pražnjenja.

Plaćanje elektronskim novcem – označava transakciju putem koje imalac elektronskog novca prenosi vrednost elektronskog novca sa svog računa na račun korisnika, ili sa jednom karticom u kojoj elektronski novac može biti direktno pohranjen ili sa drugim računima elektronskog novca.

Plaćanje elektronskim novcem sa karticama u kojima elektronski novac može biti direktno postavljen – označava transakciju gde imalac kartice sa funkcijom elektronskog novca prenosi vrednosti elektronskog novca sa svog računa u kartici na račun korisnika.

Plaćanje elektronskim novcem preko računa elektronskog novca – označava transakciju gde se sredstva prenose sa računa elektronskog novca nalogodavca na račun korisnika.

Plaćanje elektronskim novcem preko računa elektronskog novca, od kojih: su dostupne preko kartice – označava transakciju gde se jedna kartica koristi za pristupanje računu elektronskog novca a zatim sredstva se prenose sa računa elektronskog novca nalogodavca na račun korisnika.

Rezident – označava pravne subjekte koji su registrovani i koji deluju na Kosovu, kao i fizička lica čije prebivalište se nalazi na Kosovu i koji ne napuštaju Kosovu na period duži od godinu dana (osim diplomata, studenata i medicinskih pacijenata). Drugim rečima, prema definiciji Međunarodnog monetarnog fonda, rezidenti određene zemlje su fizički i pravni subjekti čiji centar ekonomskih interesa se nalazi u dotičnoj zemlji.

Nerezident – označava svako fizičko ili pravno lice koji funkcioniše na osnovu svoje delatnosti u svakoj drugoj zemlji osim na Kosovu. Ogranci ili filijale jedne nerezidentne kompanije koja deluje na Kosovu, su rezidenti Kosova. Shodno tome, svaki ogranak ili filijala jedne kosovske kompanije koja deluje izvan Kosova je nerezident Kosova.

Terminal za prodajno mesto (POS) – označava uređaj koji omogućava korišćenje platnih kartica za plaćanja u jednom fizičkom (ne virtuelnom) prodajnom mestu. Informacija o plaćanju dobija se ili ručno u papirnim kuponima ili elektronskim sredstvima tj. na terminalu prodajnog mesta za elektronski prenos sredstava. Terminal za prodajno mesto je projektovan da omogućava slanje online ili offline (zahteva za odobrenje u realnom vremenu) informacija.

Virtualni terminal (virtual POS) – označava uređaj ili aplikaciju sličnu u uslugama sa terminalom prodajnih mesta, koji omogućava obavljanje transakcija preko interneta ili telefona, putem platnih kartica koje rade u realnom vremenu;

Direktno zaduženje – označava transfer zaduženja, gde je inicijator klijent korisnik, inicijalna banka je banka klijenta korisnika, prijemna banka je banka klijenta nalogodavca i primalac je klijent nalogodavac.

Plaćanje karticama na terminalima prodajnih mesta – označava transakcije koje su izvršene putem jednog POS terminala uz korišćenje kartice sa funkcijom debitne kartice, kreditne kartice ili kartice sa odloženom naplatom. Ovde nisu obuhvaćene transakcije sa funkcijom elektronskog novca.

Transakcije u instaliranim terminalima od banke koja izveštava, karticama koje su izdate od banke koja izveštava – označava transakcije plaćanja koje su realizovane u svim terminalima banaka koje izveštavaju u kojima se transakcije realizuju karticama izdatih od banaka koje izveštavaju.

Transakcije u instaliranim terminalima od banke koja izveštava, karticama koje su izdate od banaka van zemlje – označava transakcije plaćanja koje su realizovane u svim terminalima banaka koje izveštavaju u kojima se transakcije realizuju karticama izdatih od banaka van zemlje.

Transakcije u instaliranim terminalima od banaka van zemlje, karticama koje su izdate od banke koja izveštava – označava transakcije plaćanja realizovane u svim terminalima banaka van zemlje, karticama izdatih od banaka koje izveštavaju.

Transakcije u instaliranim terminalima u zemlji od drugih banaka, karticama koje su izdate od banke koja izveštava – označava transakcije plaćanja realizovane u svim terminalima drugih banaka u zemlji, sa karticama izdatih od banaka koje izveštavaju.

Aktivna vrednost elektronskog novca – označava vrednost elektronskog novca na kraju izveštajnog perioda, održan od drugih subjekata izuzev izdavaoca.

ANEKS 3 - MINIMALNI STANDARDI KOJI SE PRIMENJUJU ZA IZVEŠTAVANJE

Izvestioci treba da ispunjavaju dole navedene standarde za ispunjavanje zahteva CBK-a za statistička izveštavanja.

1. Minimalni standardi za slanje izveštaja
 - a) Izveštavanja treba da se vrše pravovremeno i u okviru utvrđenih rokova od strane CBK-a;
 - b) Statistički izveštaji treba da se popunjavaju prema obrascima koje je utvrdila CBK-a;
 - c) Izvestioci treba da pružaju CBK-u podatke o jednoj ili više kontakt osoba;
2. Minimalni standardi za tačnost
 - a) Statističke informacije trebaju biti tačne: treba popunjavati sva polja (npr. potkategorije se sabiru kako bi dale ukupan iznos) i podaci treba da budu konzistentni tokom čitavih izveštajnih perioda;
 - b) Izvestioci treba da budu u stanju da obezbeđuju dodatne informacije o podrazumevanim dešavanjima od poslatih podataka;
 - c) Statistički izveštaji treba da budu kompletirani i da ne sadrže stalne razlike i neslaganja; postojeća neslaganja treba proveriti i objasniti CBK-u a zatim ispraviti što je pre moguće;
 - d) Izvestioci treba da se pridržavaju utvrđenih politika od CBK-a u vezi sa tehničkim kriterijumima za slanje statističkih podataka;
3. Minimalni standardi o usklađenosti sa konceptima
 - a) Statističke informacije treba da budu u skladu sa utvrđenim definicijama i klasifikacijama u ovom pravilniku;
 - b) U slučaju odstupanja od ovih definicija i klasifikacija, izvestioci treba da prate i utvrđuju razliku između korišćenih mera u odnosu na utvrđene mere u ovom pravilniku;
 - c) Izvestioci treba da budu u stanju da objašnjavaju razlike između poslatih podataka u odnosu na prethodne periode.